

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Ivo Pospíšila a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **A. T.**, zastoupen Mgr. Kamilem Fotrem, advokátem se sídlem Náchodská 760/67, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábr. Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 10. 2019, č. j. 1798/2019-160-SPR/4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 4. 2020, č. j. 6 A 192/2019 – 36,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce brojí proti v záhlaví označenému rozsudku, kterým Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 10. 2019, č. j. 1798/2019-160-SPR/4, jímž žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy (dále jen „magistrát“) ze dne 25. 3. 2019, č. j. MHMP 545959/2019.

[2] Magistrát svým rozhodnutím zamítl jako nedůvodnou námitku proti záznamu 12 bodů do bodového hodnocení řidiče podle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), a ke dni 22. 1. 2018 záznam potvrdil.

[3] Žalobce u městského soudu zpochybnil záznam dvou bodů v bodovém hodnocení řidiče na základě pokutového bloku ze dne 10. 6. 2010, neboť se uvedeného jednání nedopustil. Magistrát sice telefonicky ověřil, že předmětný blok byl již skartován, avšak měl obstarat další důkazy, aby dostal své povinnosti podle § 50 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Dále žalobce považoval na nepřipustné, aby magistrát přenášel důkazní břemeno na něj, neboť je to správní orgán, který má povinnost spolupracovat v souladu se zásadou dobré správy a zároveň obstarávat důkazy, aby dodržel zásadu materiální pravdy. Městský soud k tomu v napadeném rozsudku shrnul, že správní orgán má povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. To se v tomto případě stalo. Skutečnost, že byl pokutový blok skartován, znamená, že z něj nelze vycházet. Námitky žalobce označil s ohledem na běh času za spekulativní a odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2016, č. j. 2 As 109/2016 - 32, podle něhož lze v takovém případě vycházet toliko z oznámení policie o uložení pokuty v blokovém řízení, pokud v něm uváděné skutečnosti nejsou řidičem kvalifikovaně zpochybněny. Tvrzení žalobce o tom, že se uvedeného jednání nedopustil, označil městský soud za obecná a namítaná porušení zásad správního řízení s věcí podle soudu nijak nesouvisí. Princip dobré správy neznámá, že účastník řízení může bez časového omezení zpochybňovat pravomocná správní rozhodnutí.

[4] Žalobce současně tvrdil, že splnil podmínky pro výmaz sedmi bodů podle § 123e odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu. Tyto body byly žalobci zaznamenány na základě pravomocného usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 6. 10. 2016, č. j. 2 T 166/2016 - 103, o podmíněném zastavení trestního stíhání. Následně tentýž soud rozhodl o tom, že se žalobce osvědčil. Podle žalobce je tak splněna podmínka pokračujícího trestního řízení, v němž nebyl odsouzen. Názor žalovaného, že řízení o podmíněném zastavení trestního stíhání není pokračujícím, označil žalobce za extrémní. K tomu městský soud uvedl, že se v trestním řízení nepokračovalo. Trestní řízení pokračuje, pouze pokud se obviněný neosvědčí [§ 308 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu (dále jen „trestní řád“)]. Jestliže obviněný vede ve zkušební době řádný život, rozhodne soud o tom, že se osvědčil. S tím zákon spojuje účinky zastavení trestního stíhání (§ 308 odst. 3 trestního řádu), které také mohou nastat uplynutím doby podle § 308 odst. 2 trestního řádu. Tato skutečnost se následně promítne do evidence trestů, avšak na evidenci bodů podle zákona o silničním provozu nemá vliv.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozhodnutí městského soudu kasační stížností, jejíž důvody spatřuje v nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky [§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2000 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)] a také nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[6] Stěžovatel uvádí, že městský soud zaměnil pojem trestní řízení [§ 123e odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu] a trestní stíhání (§ 308 odst. 1 trestního řádu). Městský soud tyto pojmy nedostatečně vyložil a také neuvedl, proč by v případě rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání nemělo být pokračováno v trestním řízení. Stěžovatel považuje za klíčové vyložit, v jakém vztahu jsou § 307 a 308 trestního řádu k jeho jiným ustanovením, což městský soud neučinil. Dále městskému soudu vytýká, že neodkázal na relevantní judikaturu.

[7] Současně stěžovatel tvrdí, že usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání je svou povahou mezitímním rozhodnutím, a proto logicky musí řízení pokračovat a je

zakončeno až rozhodnutím o věci samé (tedy „rozhodnutím o osvědčení se“). Podmíněné zastavení trestního stíhání má účinky dočasného ustoupení od postihu a je první fází, na kterou navazuje fáze druhá, jež je reakcí na chování obviněného ve zkušební době. V případě stěžovatele tak trestní řízení pokračovalo specifickou formou – rozhodnutím o osvědčení se ve zkušební době, s nímž zákon spojuje účinky definitivního zastavení trestního stíhání (§ 11 odst. 1 písm. h) trestního řádu]. Proto je stěžovatel přesvědčen, že splnil podmínky výmazu sedmi bodů z bodového hodnocení řidiče. Navrhl rozsudek krajského soudu a rozhodnutí žalovaného zrušit.

[8] Žalovaný uvedl, že na záznam bodů v bodovém hodnocení řidiče má vliv pouze to, zda se v trestním řízení pokračovalo a zda nebyl obviněný odsouzen. V případě stěžovatele by body byly odečteny, pouze pokud by se v řízení pokračovalo a jeho výsledkem by byl výrok, že se čin nestal, případně by došlo k zániku odpovědnosti. Stěžovatel se však k jednání doznal a byl spolehlivě prokázán skutkový děj činu. Nelze tak hovořit o tom, že stěžovatel nebyl odsouzen v řízení, ve kterém se pokračovalo. Žalovaný považuje za disproporční přiznat odpočet bodů osobám, jejichž jednání je trestným činem, a naopak ponechat záznam u těch, jejichž jednání bylo kvalifikováno jako přestupek a bylo méně závažné. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil splnění zákonných podmínek řízení o kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že **není** důvodná.

[10] Stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu, čemuž kasační soud nepřisvědčil. Městský soud dostatečně zdůvodnil, proč nepovažoval námitky stěžovatele za důvodné. Svůj závěr ohledně prvé námitky zapsání dvou bodů odůvodnil odkazem na relevantní rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a uvedl, proč stěžovatel nemůže brojit proti správnímu rozhodnutí po uplynutí určité doby. Stejně tak městský soud zdůvodnil, proč nelze řízení o podmíněném zastavení trestního stíhání považovat za pokračování v trestním řízení ve smyslu § 123e odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu. Argumentace městského soudu jistě mohla být podrobnější, i přesto je rozsudek městského soudu srozumitelný, založený na seznatelných důvodech, a je proto přezkoumatelný.

[11] Předmětem přezkumu v nynější věci je, zda osvědčení se ve zkušební době podmíněného zastavení trestního stíhání je důvodem pro odpočet bodů podle § 123e odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu.

[12] Podle § 123b odst. 1 zákona o silničním provozu řidiči *motorového vozidla, kterému byl příslušným správním orgánem uložen správní trest za přestupek [...] nebo jehož trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno nebo u něhož bylo rozhodnuto o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání [...] anebo trestný čin, za který mu byl uložen trest nebo pro nějž bylo trestní řízení vedeno, spáchal jednáním zařazeným do bodového hodnocení, se zaznamená v registru řidičů stanovený počet bodů.*

[13] Podle § 123e odst. 1 zákona o silničním provozu je možné odečíst body po uplynutí 12, 24 a 36 měsíců. Tímto způsobem lze docílit úplného odpočtu bodů.

[14] Podle § 123e odst. 2 písm. b) se řidiči rovněž odečtou body, které mu byly zaznamenány na základě pravomocného rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněném zastavení trestního stíhání, pokud v trestním řízení, ve kterém se pokračovalo, nedošlo k odsouzení řidiče pro trestný čin, který spáchal jednáním zařazeným do bodového hodnocení.

[15] Podle § 307 odst. 1 trestního řádu může soud se souhlasem obviněného podmíněně zastavit trestní stíhání, jestliže a) obviněný se k činu doznal, b) nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradu uzavřel dohodu, anebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě, c) vydal bezdůvodné obohacení činem získané, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání, a vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

[16] Podle § 308 odst. 1 trestního řádu [j]estliže obviněný v průběhu zkušební doby vedl řádný život, splnil povinnost nahradit způsobenou škodu, vydat bezdůvodné obohacení nebo jinou povinnost, k jejímuž splnění se zavázal, a vyhověl i dalším uloženým omezením, rozhodne soud a v přípravném řízení státní zástupce, že se osvědčil. Jinak rozhodne, a to případně i během zkušební doby, že se neosvědčil a že se v trestním stíhání pokračuje.

[17] Stěžovatel namítal, že městský soud pojem trestní stíhání a trestní řízení zaměnil, ačkoliv jde o odlišné pojmy. Nejvyšší správní soud souhlasí, že nejde o rovnocenné pojmy. Podle § 12 odst. 10 trestního řádu se trestním řízením rozumí řízení podle trestního řádu a zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. Trestní stíhání je pak úsek řízení od zahájení trestního stíhání až do právní moci rozsudku, případně jiného rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení ve věci samé. Kasační soud však nesdílí hodnocení stěžovatele, že městský soud tyto pojmy používá ve shodném významu.

[18] Podle názoru kasačního soudu pojem trestní řízení v § 123e odst. 1 písm. b) nebyl zákonodárcem užit ve vztahu k podmíněnému zastavení trestního stíhání. Naopak, zákonodárce pojem trestní řízení zjevně a záměrně vztahuje k podmíněnému odložení podání návrhu na potrestání. Jde o situaci, kdy by státní zástupce jinak na podkladu výsledků zkráceného přípravného řízení návrh na potrestání podezřelého k soudu podal (§ 179c odst. 2 písm. a) trestního řádu). Shledá-li však státní zástupce důvod k podmíněnému odložení podání návrhu na potrestání (§ 179g trestního řádu), věc nepřechází do soudního stádia řízení a nenastávají tak účinky zahájení trestního stíhání spojené s podáním návrhu na potrestání (§ 314b odst. 1 trestního řádu). Tento postup je tedy stále součástí zkráceného přípravného řízení a nespadá tak pod pojem trestní stíhání – na rozdíl od podmíněného zastavení trestního stíhání – kde trestní stíhání zahájeno bylo a osoba, proti níž se řízení vede, se stala obviněným již tímto momentem. Tyto úseky a formy trestního řízení se od sebe vzájemně liší, a proto kdyby zákonodárce v § 123e odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu užil spojení „trestní stíhání, ve kterém se pokračovalo“, vyvolal by tím výkladové problémy právě v případech, kdy státní zástupce rozhodl o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání. Námitka stěžovatele tedy neobstojí.

[19] Stěžovatel dále namítal, že rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání je svou povahou mezitímním rozhodnutím. V tomto ohledu nemůže Nejvyšší správní soud stěžovateli přitakat. Podmíněné zastavení trestního stíhání je svou povahou alternativou k odsouzení a potrestání. Mezi podmínky pro rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání náleží stanovení zkušební doby (§ 307 odst. 2 trestního řádu), během níž je nutné sledovat chování obviněného a plnění uložených podmínek (§ 307 odst. 3, 4 trestního

řádu). Obviněnému hrozí pokračování v trestním stíhání, jestliže by se ve zkušební době neosvědčil. Řízení tedy může pokračovat právě pouze v případě, kdy se obviněný neosvědčí podle § 308 odst. 1 poslední věta trestního řádu, jak správně uvedl městský soud. Stěžovatel se také mylí, pokud považuje usnesení o osvědčení se za rozhodnutí, kterým se řízení končí. Naopak, již rozhodnutí o podmíněném zastavení lze fakticky považovat za meritorní rozhodnutí, kterým se řízení končí a které v případě rozhodnutí o osvědčení nebo fikce takového rozhodnutí zakládá překážku věci rozhodnuté (§ 308 odst. 1, 2, 3 trestního řádu). Rozhodnutím o skutku, v němž je spatřován trestný čin, je totiž již rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání, které mimo jiné obsahuje všechny náležitosti popisu skutku, aby nemohl být zaměněn s jiným. Rozhodnutí o pokračování v trestním stíhání, resp. rozhodnutí o osvědčení obsahuje toliko závěr o (ne)splnění podmínek stanovených v původním rozhodnutí, který státní zástupce učinil v perspektivě náhledu na chování obviněného ve zkušební době. Na skutkových a právních závěrech o stíhaném skutku, fixovaných v původním rozhodnutí, se nemění nic.

[20] Ze skutečnosti, že se stěžovatel ve zkušební době osvědčil, také nelze dovozovat, že by nebyl odsouzen, jak předpokládá § 123e odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu. Podmíněně zastavit trestního stíhání lze pouze v případě, že se obviněný k činu dozná. Spáchání přečinu je tak objektivní skutečnost, která vylučuje splnění podmínky neodsouzení uvedené v zákoně o silničním provozu. Na této úvaze nemění nic ani fakt, že v případě osvědčení se nebo uplynutí jednoho roku od konce zkušební doby nastupují účinky podle § 11 odst. 1 písm. h) trestního řádu a záznam se vyřadí z příslušné evidence rejstříku trestů (§ 9 zákona č. 269/1994 Sb., o rejstříku trestů). Účelem vyřazení záznamu z evidence je však pouze umožnit obviněnému, který se osvědčil, co nejrychlejší návrat k „běžnému“ životu směřovaný do budoucna, včetně například přístupu k povoláním, u nichž se sleduje záznam v rejstříku trestů a které vyžadují bezúhonnost. Trestní řád ani jiný právní předpis však s vyřazením záznamu z rejstříku trestů nespojuje v případě podmíněného zastavení trestního stíhání účinky neodsouzení zpětně, jako by nikdy neexistovalo. Proto ani v tomto ohledu není splněna podmínka § 123e odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu.

[21] Stěžovatelův výklad zákona o silničním provozu je čistě jazykový. Nejvyšší správní soud je však přesvědčen, že je třeba jej vykládat z hlediska jeho smyslu a účelu. Tím je motivovat řidiče ke zvýšené kázni a ohleduplnosti vůči ostatním účastníkům provozu na pozemních komunikacích (viz důvodovou zprávu k zákonu č. 411/2005 Sb.). Z důvodové zprávy také vyplývá, že účelem systému evidence bodů je postihovat recidivu dopravních přestupků. Možná ztráta řidičského oprávnění v případě „vybodování“ má sloužit jako dostatečná motivace k dodržování dopravních předpisů. Zároveň zákonodárce předpokládá, že v případě, kdy účinky trestu pominou, začne běžet doba pro odpočet bodů podle § 123e odst. 1 zákona o silničním provozu. Výmaz bodů má odrážet chování řidiče, který se po určitou dobu nedopustil protiprávního jednání. Do této doby se nezapočítává zkušební doba podmíněného trestu zákazu řízení motorových vozidel a zkušební doba podmíněného zastavení trestního stíhání, během které se řidič zavázal zdržet řízení motorových vozidel (§ 123e odst. 3 zákona o silničním provozu). Jestliže se do běhu doby podle § 123e odst. 1 zákona o silničním provozu nezapočítává zkušební doba podmíněného zastavení trestního stíhání, není možné § 123e odst. 2 písm. b) tohoto zákona vykládat tak, že po konci zkušební doby získá obviněný, který se osvědčil, jednorázově nárok na výmaz bodů z bodového hodnocení řidiče. Samotnou výhodou zvláštních způsobů řízení (§ 290-314s trestního řádu) je skutečnost, že jsou alternativou k odsouzení a potrestání.

Pokud by Nejvyšší správní soud dal za pravdu stěžovateli, přiznal by tak obviněným, kteří se v případě podmíněného zastavení trestního stíhání osvědčili, další výhodu oproti těm, kteří byli v trestním řízení shledáni vinnými a odsouzeni, případně proti řidičům, kteří se dopustili méně závažného porušení právních předpisů a byli shledáni vinnými ze spáchání přestupku.

[22] Konečně, pokud stěžovatel městskému soudu vytýká, že své rozhodnutí nepodepřel odkazy na relevantní judikaturu, pak měl sám stěžovatel tato rozhodnutí v kasační stížnosti uvést. Stěžovatel však na žádná rozhodnutí neodkázal. Ostatně v absenci odkazu na judikaturu nelze podle Nejvyššího správního soudu shledávat nezákonnost napadeného rozsudku.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a s ohledem na to ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[24] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto mu nevzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. února 2021

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu